

NOTA VAN TOELICHTING

(concept 7 maart 2018)

1. Inleiding

In 2009 is de liberalisering van de postmarkt ingezet. In de overgangsfase van een wettelijk monopolie op de postbezorging naar een vrije postmarkt met concurrentie ontstond door volumedalingen en scherpe concurrentie op prijzen een zodanige druk op de arbeidsvoorwaarden van postbezorgers, dat die arbeidsvoorwaarden in het gedrang kwamen.

Het Tijdelijk besluit postbezorgers 2011 heeft tot doel te bevorderen dat in de postmarkt arbeidsvoorwaarden tot stand komen voor postbezorgers, waarbij de arbeidsovereenkomst de dominante vorm wordt (Stb. 2011, nr. 159). In dat besluit is daarom bepaald dat een postvervoerbedrijf met ingang van 1 januari 2018 met 80% van de postbezorgers die voor hem postvervoer verrichten een arbeidsovereenkomst heeft.

Het was voor meerderlei interpretatie vatbaar in hoeverre ook inhuur van arbeidskrachten onder de reikwijdte van dit minimumpercentage van 80% viel. Als inhuur niet onder de 80% zou kunnen vallen, zou dat in de praktijk het onbedoelde, negatieve gevolg, kunnen hebben dat dit het realiseren van banen belemmert voor mensen die tot de doelgroep van de banenafpraak in het Sociaal Akkoord van april 2013 behoren en dat bedrijven die deze banen willen aanbieden niet worden gestimuleerd. Dit besluit heeft het Tijdelijk besluit postbezorgers 2011 gewijzigd zodat extra baanmogelijkheden voor deze doelgroep gestimuleerd blijven worden.

2. Hoofdpijnen van het voorstel

Aanleiding

Op grond van artikel 2 van het Tijdelijk besluit postbezorgers 2011 moet een postvervoerbedrijf arbeidsovereenkomsten hebben met ten minste 80% van de postbezorgers die voor hem postvervoer verrichten. Niet duidelijk was of inhuur van postbezorgers onder het percentage van 80% viel. Met de voorgestelde wijziging wordt duidelijk dat alleen een specifieke groep van uitzendovereenkomsten van postbezorgers kan worden meegeteld voor de 80%-norm.

Veel postvervoerbedrijven maken gebruik van werknemers met een arbeidsbeperking. Dit sluit aan op de hiervoor genoemde banenafpraak. De regering vindt het belangrijk dat voor de doelgroep van de banenafpraak extra baanmogelijkheden gestimuleerd blijven worden, ook in de postmarkt. Het vorige kabinet heeft met de banenafpraak daarover afspraken gemaakt. Daarom is met dit besluit expliciet geregeld dat banen van de doelgroep van de banenafpraak die op basis van een uitzendovereenkomst als bedoeld in artikel 7:690 van het Burgerlijk Wetboek tot stand zijn gekomen binnen de reikwijdte van het minimumpercentage van 80% vallen. Dit heb ik, mede namens de Minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid, aangekondigd in mijn brief van 30 november 2017 (Kamerstukken II 2017/18, 29502, nr. 146).

Gewijzigde reikwijdte 80%-norm

Een postvervoerbedrijf moet met 80% van de postbezorgers een arbeidsovereenkomst hebben. Met dit besluit is expliciet geregeld dat voor deze norm ook meetellen de postbezorgers die zijn aangemerkt als arbeidsbeperkte als bedoeld in artikel 38b, eerste lid, van de Wet financiering sociale verzekeringen of die ingevolge artikel 38f, vijfde lid, van die wet met een arbeidsbeperkte zijn gelijkgesteld en die op basis van een uitzendovereenkomst ter beschikking zijn gesteld.

Hierbij wordt aangesloten bij de Wet banenafpraak en quotum arbeidsbeperkten (Wet tot wijziging van de Wet financiering sociale verzekeringen in verband met een heffing bij het niet voldoen aan de quotumdoelstelling, Kamerstukken 33981).

Tot de doelgroep van de banenafpraak horen de volgende groepen:

- mensen met een indicatie voor de Wet sociale werkvoorziening;
- jonggehandicapten als bedoeld in de Wet arbeidsongeschiktheidsvoorziening jonggehandicapten (Wajong) met arbeidsvermogen;
- mensen uit de doelgroep van de Participatiewet van wie is vastgesteld dat zij niet zelfstandig het wettelijk minimumloon kunnen verdienen;
- mensen die op zogenoemde instroom-doorstroombanen of op banen op grond van de Wet inschakeling werkzoekenden werken.

Dat betekent dat banen op basis van een uitzendovereenkomst alleen meetellen voor het minimumpercentage van 80% wanneer het om deze doelgroep gaat. Banen van andere postbezorgers die op basis van een uitzendovereenkomst tot stand zijn gekomen, tellen niet mee.

3. Verhouding tot andere regelgeving

Europeesrechtelijk kader

In de toelichting op het Tijdelijk besluit postbezorgers 2011 (Stb. 2011, nr. 159) is gemotiveerd op welke gronden de 80%-norm uit dit besluit verenigbaar is met de in de artikelen 49 en 56 Verdrag betreffende de Werking van de Europese Unie neergelegde vrijheden en voldoet aan de kaders gesteld door Richtlijn 96/71/EG van het Europees Parlement en de Raad van 16 december 1996 betreffende de terbeschikkingstelling van werknemers met het oog op het verrichten van diensten (PbEG 1997, L 18). Daarbij is tevens aangegeven dat het besluit kan worden gezien als een invulling van de bevoegdheid van de lidstaten om de naleving te waarborgen van essentiële eisen als bedoeld in artikel 9, eerste lid, en artikel 2, onderdeel 19, van Richtlijn 97/67/EG van het Europees Parlement en de Raad van 15 december 1997 betreffende de gemeenschappelijke regels voor de ontwikkeling van de interne markt voor postdiensten in de Gemeenschap en de verbetering van de kwaliteit van de dienst (PbEG 1998, L 15). Het besluit biedt een balans tussen enerzijds het sociale belang van de bescherming van postbezorgers en het voorkomen van verdere verstoringen van de arbeidsmarkt en sociale verhoudingen en anderzijds voldoende flexibiliteit en toetredingsmogelijkheden die het risico uitsluiten dat de verplichting enkel ten dienste staat aan bestaande Nederlandse postvervoerbedrijven. Ook na de verbreding van de reikwijdte van de 80%-norm is deze motivering nog steeds van toepassing.

Dit besluit tot wijziging van het Tijdelijk besluit postbezorgers 2011 valt voorts niet binnen het toepassingsbereik van de Dienstenrichtlijn (Richtlijn 2006/123/EG betreffende diensten op de interne markt (PbEU 2006, L376). Het betreft immers wettelijke bepalingen betreffende arbeids- en tewerkstellingsvoorwaarden die door de

Dienstenrichtlijn ingevolge artikel 1, zesde lid, van de Dienstenrichtlijn onverlet worden gelaten.

Dit besluit stelt beperkingen aan de inzet van uitzendkrachten. Alleen uitzendkrachten die als arbeidsbeperkte zijn aangemerkt of met een arbeidsbeperkte zijn gelijkgesteld, tellen mee voor het minimumpercentage van 80%. Postvervoerbedrijven kunnen postvervoer alleen laten verrichten door andere uitzendkrachten tot een maximum van 20% van het aantal postbezorgers. Zoals hiervoor is aangegeven beoogt dit besluit dat voor de doelgroep van de banenafpraak extra baanmogelijkheden gestimuleerd blijven worden, ook in de postmarkt. Deze beperking heeft daarmee tot doel om de goede werking van de arbeidsmarkt te garanderen en is daarom gerechtvaardigd op grond van artikel 4, eerste lid, van de Uitzendrichtlijn (Richtlijn 2008/104/EG van het Europees Parlement en de Raad van 19 november 2008 betreffende uitzendarbeid (PbEU 2008, L 327)).

Verhouding tot algemeen arbeidsrecht

Het Tijdelijk besluit postbezorgers 2011 bevatte al een eigen begripsbepaling van de arbeidsovereenkomst. De gewijzigde begripsomschrijving van arbeidsovereenkomst in artikel 1, onderdeel b, vult de betekenis uit artikel 690 van Boek 7 van het Burgerlijk Wetboek aan met de uitzendovereenkomst met een arbeidsbeperkte die aan het postvervoerbedrijf ter beschikking is gesteld om voor hem post te bezorgen.

4. Internetconsultatie

PM (na internetconsultatie)

5. Uitvoeringstoets

PM (na internetconsultatie)

6. Regeldruk en bedrijfseffecten

Met de voorgestelde wijziging wordt geregeld dat uitzendovereenkomsten van postbezorgers die zijn opgenomen in het doelgroepregister banenafpraak kunnen worden meegeteld voor de 80%-norm. Dit wijzigingsbesluit leidt daardoor niet tot extra administratieve lasten of nalevingskosten voor bedrijven die met 80% van de postbezorgers een arbeidsovereenkomst hebben. Postvervoerbedrijven die gebruik gaan maken van mensen met een arbeidsbeperking op basis van een uitzendovereenkomst, zullen moeten nagaan of sprake is van de doelgroep van de banenafpraak en quotumregeling. Naar verwachting zullen ongeveer 10 bedrijven hiervan gebruik maken. Ervan uitgaande dat een administratief medewerker hier eenmalig 8 uur aan kwijt is, betekent dit dat de administratieve lasten zullen stijgen met ongeveer € 3200.

7. Inwerkingtreding

De verplichting voor postvervoerbedrijven om met ten minste 80% van de postbezorgers een arbeidsovereenkomst te hebben was al opgenomen in het Tijdelijk besluit postbezorgers 2011. Sinds 1 januari 2018 geldt deze verplichting onverkort voor alle postvervoerbedrijven. Het was niet helemaal duidelijk of

uitzendovereenkomsten ook meetelden voor die verplichting. Dit besluit geeft daarover duidelijkheid. Deze wijziging heb ik, mede namens de Minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid, aangekondigd in mijn brief van 30 november 2017 (Kamerstukken II 2017/18, 29502, nr. 146). Om op korte termijn duidelijkheid te verschaffen over de reikwijdte van de 80%-norm en daarmee eventuele ongewenste gevolgen voor postvervoerbedrijven en postbezorgers te voorkomen, acht de regering het billijk om af te wijken van de vaste verandermomenten. Dit besluit is daarom in werking getreden op de dag na uitgifte van het Staatsblad waarin het is geplaatst. Dit besluit heeft geen nadelige effecten voor bedrijven of burgers.

8. Artikelen

Artikel I (artikel 1)

In artikel 2 is de verplichting opgenomen dat een postvervoerbedrijf met ten minste 80% van de postbezorgers die voor hem postvervoer verrichten een arbeidsovereenkomst heeft. Daarbij gaat het om een arbeidsovereenkomst zoals geregeld is in artikel 610 van Boek 7 van het Burgerlijk Wetboek, met uitsluiting van de uitzendovereenkomst. Hieronder worden, ingevolge dit besluit, ook begrepen postbezorgers die zijn aangemerkt als arbeidsbeperkte of die met een arbeidsbeperkte zijn gelijkgesteld en die een uitzendovereenkomst hebben met een werkgever die die postbezorgers ter beschikking stelt om voor dat postvervoerbedrijf post te bezorgen, zoals in paragraaf 2 toegelicht. De uitzendovereenkomst is geregeld in artikel 690 van Boek 7 van het Burgerlijk Wetboek. Deze twee groepen tezamen moeten ten minste 80% bedragen van de postbezorgers die voor het desbetreffende postvervoerbedrijf postvervoer verrichten.

De Staatssecretaris van Economische Zaken en Klimaat,